

הרב יעקב דוד אילן

מראשי ישיבת כנסת יצחק חדרה

ומח"ס משא יד ר"ח

בהלכות בגדי כהונה

בגדי כהונה קרועים

כתב הרמב"ם בהל' ביאת המקדש (פ"א הי"ד): "דין קרועי בגדים ודין פרועי ראש אחד הוא שנאמר ראשיכם לא תפרעו ובגדיכם לא תפרומו ולא תמותו, הא אם עבד והוא קרוע בגדים חייב מיתה בידי שמים אע"פ שעבודתו כשרה ולא חללה". ותמה הרדב"ז על מש"כ הר"מ דחייב מיתה אע"פ שעבודתו כשרה, דהרי בעבד עם בגדי כהונה מקורעין פסק הרמב"ם בהל' כה"מ (פ"ח ה"ד) דעבודתו פסולה וחייב מיתה, וכדאיתא בזבחים יח, ב, וכן העיר בקרן אורה בזבחים שם. ובמנ"ח (מצוה קג) תמה עוד, דלשם מה נצרך פסוק לחייב מיתה בנכנס למקדש ועבד בבגדים מקורעים, הרי אם הבגד קרוע הוא כמי שאינו, ונמצא דחייב מיתה מדין עבודה במחוסר בגדים. וכן דן בזה במקדש דוד (סי' לו אות א).

[וברדב"ז על הר"מ שם תירץ דקרועי בגדים כעין שקורעין על המתים אינם מחללים עבודה אבל בגדי קרועים במקומות הרבה שלא מן הצואר לא כדרך שקורעים על המתים אלא הם כדרך הפחותים שאינם מקפידים על עצמם ולא על מלבושיהם פסל עבודה וכו' עיש"ה, ועד"ז כ' גם הרדב"ז בשו"ת ח"ה ללשונות הר"מ אלף תסד, וראה בארוכה מה שציינו בס' המפתח על הר"מ שם לתרוצי האחרונים על הרמב"ם].

שתויי יין בעבודות בבית המקדש

ונראה לומר בזה, ובהקדם מש"כ הרמב"ם בריש הלכות ביאהמ"ק, וז"ל: "כל כהן הכשר לעבודה אם שתה יין אסור לו להכנס מן המזבח ולפנים, ואם נכנס ועבד עבודתו פסולה וחייב מיתה ביד"ש" וכו'. וכ"כ הר"מ להלן שם בה"ח: "כהן שגדל שערו אסור לו להכנס מן המזבח ולפנים ואם נכנס ועבד חייב מיתה ביד"ש" וכו'. ומבואר בלשון הרמב"ם דהא דבשתויי יין ופר"ר שעבדו דחייבים מיתה, חיובם הוא משום הכניסה לעזרה בהדי עבודה, וכמש"כ שאם "נכנס ועבד" חייב מיתה, ומשמע דבגוונא דעבד עבודה בלי כניסה לעזרה, וכגון שהיפך בצינורא מבחוץ ה"נ אינם בחיוב מיתה [אמנם, בפ"י הרדב"ז על הר"מ שם כתב בד' הר"מ דלאו דוקא אם נכנס ועבד אלא ה"ה עבד ולא נכנס וכו', ולהלן בה"ד הוסיף הרדב"ז לשיטתו דכן משמע מהר"מ שם גבי עבד בקרועי בגדים עי"ש]. וכן מבואר בפ"י רבינו הלל על התו"כ בפ' שמיני, גבי שתה יין אחר גמר עבודה ביציאתו, ועוד כ' רבינו הלל שם דגם בעבודה דלא מעכבא, כיציקה, איכא חיוב בעבד עבודה בשתוי, ומוכרח בשיטתו דהמחייב הוא הכניסה למקדש והעבודה היא תנאי בכניסה, דאז חייב מיתה [וכבר עמד בזה הגר"י הוטנר ז"ל, בקונטרסו בסוף ספר רבינו הלל על התו"כ, מהדורת הרב ש. קולדצקי ז"ל].

ובזה מבוארת שיטת הרמב"ם, הסובר דשתו"י חייב מיתה גם בעבודה שאינה תמה, וברש"ש וקר"א (זבחים ריש פרק שני) הוכיחו כן מעוד ראשונים. והטעם בזה הוא כי העבודה בשכרות אינה אלא תנאי ותוספת על חיוב הכניסה לעזרה, דאם גם עבד חייב מיתה משום הכניסה בהדי עבודה, ולהכי סגי בכך לחייבו גם בעבודה שאינה מעכבת, וגם בעבודה שאינה תמה, ועמדתו בזה בספרי משא יד עה"ת (ח"א ב' שמיני) ע"ש.

ובתענית יז אמרי' דכהן שמכיר משמרתו אסור לשתות יין שמא יבנה המקדש. ולכאורה קשה, דהא צריך לחנך את המזבח בתמיד, והרבה ראשונים סוברים דחינוך המזבח בתמיד של שחר מעכב, ואין להקריב על המזבח קרבנות קודם חינוכו ע"י תמיד של שחר, וכמו כן יש מהראשונים הסוברים דבקור הקרבן ד' ימים קודם הקרבנות הוא לעיכובא (ראה בנושא בהרחבה בספרי כנסת ראשונים מנחות מט) ונמצא דגם אם יבנה המקדש אי אפשר להקריב על המזבח עד ד' ימים לאחר הביקור. ומעתה יש להעיר דאמאי אסורין לשתות יין שמא יבנה המקדש, הרי יקח לכה"פ ד' ימים עד ההקרבה.

אמנם, כבר כתב הגב"א שם להקשות דאמאי אסור לשתות יין כל היום, הא לאחר ד' שעות אי אפשר להקריב את התמיד, ותו ל"ש חינוך המזבח וא"א להקריב שאר קרבנות. ותי' דהנ"מ משום קטורת של בה"ע או משום הדלקת המנורה, דמתחנכת בה"ע, ונראה להוסיף, דהדלקה כשרה בזר ובחוץ לד' הר"מ פ"ט מביאמ"ק, ולהר"מ לשיטתו בריש הל' ביאמ"ק שתו"י אסור הוא בכניסה למקדש ואם נכנס ועבד חייב מיתה, מחמת הכניסה למקדש ועבודתו, ובלא נכנס למקדש אינו חייב מיתה ואינו מחלל עבודה וכו"ל, ולפ"ז בעבודה שדינה בחוץ כהדלקת המנורה, או עבודת פרה שמעשיה בחוץ בהר המשחה, נראה דאינו פוסל בה שתו"י, ומה"ט בבמה אין פסול שתו"י כמש"כ הרמב"ן ב' שמיני. אמנם, נראה דבשעת חינוך המנורה דינו שיהא הדלקה בפנים דוקא, דחינוך כלי שרת הוא דווקא בעבודות בעזרה, וכדכ' הקרי"ס פסוה"מ פ"ג דילפי' מקרא דאשר ישרתו בקודש. והמש"ח ר"פ בהעלותך כ' דבשעת חנוך המנורה לכ"ע בעי הדלקה בכהן.

והשתא ניחא, דכיון דשתו"י יין אינו יכול להכנס למקדש ולעבוד אינו יכול לחנך המנורה בהדלקתה, ומיושבין דברי הגב"א. ולפ"ז ניחא גם הקו' מביקור, דאף דעד ד' ימים א"א לחנך המזבח בתמיד, מ"מ אסור לשתות יין מחמת קטורת והדלקת המנורה. ומלשון תוס' בעירובין (מג, ב ד"ה ואסור) משמע דכשיבנה בית המקדש מיד תהיה הקרבת קרבנות, אך מלשון הש"מ במנחות (ס"ו רביעי) משמע דבעי ד' ימים, כמו שכתבתי בהערות שם (בש"מ מהדו' מוסד הרב קוק) ע"ש.

עבד בבגדים קרועים עבודה שאינה מעכבת

ונראה לומר בישוב סתירת דברי הרמב"ם הנ"ל, דבהלכות ביאת המקדש יסוד חיובו הוא במה שהוא נכנס למקדש בניוול בקרוע בגדים ועבד עבודה, וכמו דבשתו"י ופר"ר בנכנס ועבד חייב מיתה, ה"נ בקרוע בגדים. בשל כך, יהיה הכהן חייב בזה אף בעבד עבודה שאינה מעכבת, ומשכח"ל גם בעבד עבודה שאינה מד' עבודות, וכגון הגשה במנחה. אמנם, יש לומר דמכיון

דבהגשה צריך כהן רק מדין אין זר קרב למזבח שהרי הגשה היא קודם קמיצת המנחה, ורק מקמיצה ואילך מצוות כהונה, כמש"כ הש"מ מנחות כ, א [וראה בארוכה ביאור הענין בהערותי על הש"מ מנחות שם מהדו' מוה"ק], יש לדון דבהגשה צריך את הגברא הכהן, אבל אין צריך כהן בכיהונו ולכן אינו חייב ללבוש בגדי כהונה. וכן כתב בטהרת הקודש (במנחות שם) ובס' תוספת עזרה (בפי' על התו"כ פ' ויקרא) עי"ש, וא"כ י"ל דאדרבא הרמב"ם סובר דבעשה הגשה עם בגדי כהונה קרועים יהיה חייב מיתה, ומשום דעבר בזה על כניסה למקדש בניוול בהדי עבודה. ואף דל"ה עבודה דמעכבא, סגי בזה להתחייב מיתה על כניסה למקדש בניוול בהדי עבודה וכנ"ל. וזש"כ הר"מ אע"פ שעבודתו כשרה, דהוסיף הר"מ בזה לבאר דאין בזה חיוב מיתה משום דעבודה בעי בגדי כהונה, ואיהו עבד עבודה בבגדי כהונה מקורעין, אלא שגם בעבודה שאינה צריכה בגד"כ יהיה חייב מיתה, ומשום דחיובו הוא על עצם הכניסה למקדש עם עבודה באופן של ניוול, וזהו המחייבו מיתה משום עבודתו בניוול, אע"פ שעבודתו כשרה.

והנה, בכתבי הגר"ח מבריסק זצ"ל על הש"ס [בכמה מהדורות] הובא ליישב סתירת דברי הר"מ בדין בגד"כ מקורעין, דבהל' ביאמ"ק מיירי הר"מ בלבש בגד"כ מקורעין על בגדי הכהונה הכשרים. וליכא בזה פסול עבודה מדין יתור בגדים, דהרמב"ם לשיטתו בפ"י מכה"מ ה"ה יתור בגדים הוא דווקא בהוסיף שתי כותנות וכו' [ודלא כרש"י זבחים יח. ד"ה ייתר, שכ' "הוסיף עליהם שום בגד בעולם"], וכמ"כ ליכא בזה פסול משום עבודה עם בגדים מקורעים, דהא הוא לבוש על בשרו בבגדי כהונה כשרים, וזש"כ הר"מ בהל' ביאמ"מ דעבודתו כשרה וחייב מיתה משום עבודה בניוול עכתו"ד, וכ"כ הנצי"ב במרומי שדה בזבחים שם. ועד"ז י"ל עוד דמשכח"ל בלבוש בגד"כ מרושלין שסילקן באבנט, דליכא בזה משום יתור בגדים, והיה קרוע הבגד במקום שמרושל, דליכא בזה פסול מקורעין, ובפרט לד' הרמב"ן בסה"מ קסד דקרוע בגדים פסולו כחיסור בגדים, וזה ל"ש במקורע במקום הרישול, ומ"מ חייב מיתה משום עבודה בניוול.

חציצה בלבישת הבגדי כהונה וחציצה בעמידה בעזרה

ובעיקר מש"כ הר"מ הנ"ל בפ"י מכה"מ ה"ה דהיתור בגדים דחייב מיתה ופוסל העבודה, היינו כגון שלבש שתי כתנות או שני אבנטים וכו', ונקטו האחרונים בשיטתו דיתור בגדים הוא דווקא בבגד נוסף מבגדי כהונה, ולא בבגד נוסף של חול. נראה דהר"מ אתי להשמיענו בזה דין נוסף, דהנה כ' הר"מ בהל' כה"מ שם ה"ו: "נאמר בבגדי כהונה על בשרו ולבשם מלמד שלא יהא דבר חוצץ בין בשרו לבגדים אפילו נימא אחת" וכו', ומקורו בזבחים יט, א. והביאור בזה הוא דכיון דבעי' בבגדי כהונה לבישה "על בשרו", להכי גם אויר ונימא אחת חוצצים, ולא יהני בזה דין מין במינו אינו חוצץ, כיון דבעי' שיהא לבישה על בשרו. ובתוס' זבחים כד, א (ד"ה הואיל) פירשו על הגמ' הואיל ורצפה מקדשת אף כלי שרת מקדש וכו' שלא יהא חוצץ וכו', דרצפה מקדשת האדם לעבוד עבודה, וכלי שרת היינו בגדי כהונה, מה כלי שרת לא יהא דבר חוצץ דהא כתיב על בשרו וכו'. והיינו דגם בדין עבודה על רצפת העזרה נאמר שלא יהא דבר החוצץ בעמידתו בעזרה בשעת עבודה, וצריך שתהא עמידה על רצפת העזרה עצמה, ולכן לא יועיל דבר להכשיר חציצה, אף אם תהיה באופן של מין במינו שבכל התורה אינו חוצץ, אבל

בעמידה על רצפת העזרה הרי היא חציצה. וכמו שכתבו תוס' זבחים קי, א ד"ה מין במינו אינו חוצץ דגם ע"ג רגל חברו חוצץ אף דהוי מב"מ, והתוס' כתבו שהטעם הוא דאין דרך שרות בכך, והיינו דבעי' עמידה על הרצפה ממש, וילפי' כן בזבחים כד, א מבגדי כהונה (לתוס' שם הנ"ל), ודינו כבגדי כהונה דבעי' על בשרו וגם אויר חוצץ, וכן ברצפה דמקדשת העובד (ולהכי בעי' שיהא כולו בפנים ול"מ ברובו בפנים כדאיתא בזבחים כו, א). ולכן בעי' שיהא עומד על העזרה ממש, ולא יהני בחציצה של מין במינו כיון דמ"מ הוא אינו עומד בעזרה, אלא דלפ"ז בעמד באויר העזרה יהא דינו דחוצץ ולא יוכשר, כמו דל"מ בבגדי כהונה, והגמ' שם קאמר דפסול, דאין דרך שרות בכך (והחזו"א שם עמד בזה, והקשה עוד דהא האויר מקודש, וכן הקשה דבעמד ע"ג כלים הא מ"מ עמד באויר העזרה). עוד מצינו חידוש בדין חציצה בעזרה דאף דהכלל בכל התורה היא שאם הדבר הוא ליופי "לנאותו" אינו חוצץ, מ"מ גבי רצפת העזרה חוצץ, וכן מוכח בפסחים סה, ב דמקשי' על דם בעזרה דחוצץ ברגלי הכהנים אף דנוי הוא לכהנים שיהיו רגליהם בדם וכו', והעיר כן ההפלאה שם. וע"כ דבעי' עמידה על חפצא של עזרה ולכן ל"ש כאן הכלל דלנאותו אינו חוצץ דהוא כלל רק בדיני חציצה של כל התורה, אבל בעמידה על הרצפה חייב העומד להיות כיחידה אחת עם העזרה, והיינו דדין חציצה בעזרה דומה לדין חציצה בבגד"כ וכלי שרת, דבעי' עצמו של כהן ובעי' שיעמוד בעזרה ממש. ובוה ניחא גם קו' השפ"א (עירובין קד, א ד"ה ואי) גבי מלח על הכבש דחוצץ והא בלא זרקו מלח הרבה הוי מיעוט שאינו מקפיד, די"ל דמ"מ חוצץ משום דבעי' עמידה על הרצפה ממש, ול"ה בגדרי חציצה דכה"ת. וראה מש"כ עוד בזה בהערותי על הש"מ מנחות החדש (שי"ל השנה בס"ד בהוצאת מוה"ק), בדף ו הערה 41 עי"ש. ויש לסייע לדברינו ממה שכתב בחזו"א בזבחים (סי' ה סק"ב) דעמד ע"כ כלים פוסל אף במשכן אף שאין שם קדושת המקום, דמ"מ לא חשיבא עמידה אא"כ הוא עומד על הקרקע ולא בעומד על התלוש, דאין דרך שרות בכך וכו'. ואכן במד"ר פ' שמות אמרי' דכ"מ ששכינה עמהם הולך יחף וכן בשעת עבודה וכו', וכ"ה ברמב"ן (שמות ג, ה) וסיים הרמב"ן דכן הכהנים לא שמשו במקדש אלא יחפים, וצ"ע בדברי הרמב"ן דהכהנים שימשו יחפים שלא תהא חציצה בעמידתם, ולא משום קדושת השכינה, אכן י"ל דנ"מ למשכן, דאם אין בו פסול חציצה, מכל מקום לענין מנעל אסור רק מצד מורא מקדש.

חציצה בבגדי כהונה שלא במקום לבישת בגדים

עוד כתב הרמב"ם שם: "כרך על בשרו בגד שלא במקום בגדים אם היה בו שלש אצבעות כו' הרי זה חוצץ וכו'". מפורש ברמב"ם דבאופן זה פוסל מדין חציצה, אבל אינו פוסל מדין יתור בגדים. ולכאורה הענין מבואר, דהרמב"ם לשיטתו, דיתור בגדים הוא דווקא מבגד של בגדי כהונה ולא בגד של חול [ודלא כדברי הכס"מ והמהרי"ק על הר"מ שם, וצ"ע בדבריהם שהרכיבו את שיטת רש"י והרמב"ם]. ובר"מ להלן שם בה"ט כתב: "כהן שלקה באצבעו מותר לכרוך עליה גמי וכו' והוא שלא יחוך הגמי או הבגד בין בשרו לכלי בשעת העבודה", ובראב"ד: "א"א דבריו סותרים זה את זה שלא אמר שלא במקום בגדים פחות משלש אינו חוצץ בין היד לכלי" וכו' עי"ש. וצ"ב בשיטת הרמב"ם, דמ"ש חציצה שלא במקום בגדים. ובס' הליקוטים בר"מ (מהדורת

רש"פ) הובא בשם הגרי"ז מבריסק דבר נפלא, דבהך דינא דבגדי כהונה יהיו על בשרו, נאמר דרק בגדי כהונה יהיו על בשרו ולא דבר אחר, ואם לבוש על בשרו בכל מקום שהוא עוד דבר הרי זה חוצץ, שהרי הוא לבוש על בשרו עוד דבר, ובדין דעל בשרו נאמר דרק הבגדי כהונה יהיו על בשרו, וכמו בחציצה בין בגד לבשר דאינו לבוש על בשרו, ה"נ הך חציצה דאינו לבוש רק בג"כ על בשרו, ודין חציצה זה הוא רק כשהוא לבוש בגד אחר, דלבישת בגד אחר על בשרו הוא שמבטל את הלבישה, ולכן בעינן דוקא גע"ג דהוי בגד וכו' עכתו"ד עי"ש.

חציצה בין בגד לבגד

הבית הלוי בח"א (סי' ג אות ג) כ' לדון בדין חציצה דבגדי כהונה אם הוא גם בין בגד לבגד, והביא מלשון הר"מ שם שכתב שלא יהא דבר חוצץ בין בשר לבגד, וכבר הקשו על דבריו דבירושלמי ערובין פ"י מפורש דאיכא חציצה גם בין בגד לבגד, ראה בס' הליקוטים שם ה"ו בזה. אכן, נראה לומר דדברי הביה"ל שייכים בדין חציצה המקורי שיהיו בגד"כ על בשרו, ובהם גם אויר ונימא אחת חוצצין, ונתבאר דגם אם החציצה היא מין במינו פוסל, ומשום דבעי' לבישה על בשרו ממש. אמנם, מסתבר דהך דין חציצה הוא רק בין בגד לבשר, ולא בין בגד לבגד, אבל הירושלמי מיירי בדין חציצה, שלא יהיו על בשרו אלא רק בגדי כהונה ולא בגד אחר, וכדברי הגרי"ז הנ"ל. ואולי הילפותא לכך היא מהרבויה שלא ילבש של חול עמהם, כדאי' בגמ' יח, ב, והך דין חציצה פוסל גם בין בגד לבגד וכגון שהיה בגד גע"ג, בין הכתונת לאבנט, דפוסל משום חציצה.

ולפ"ז נראה דכמש"כ הר"מ בדינא דיתור בגדים דהוא בלבש שני מכנסים וכו', י"ל עוד דכוונת הר"מ לומר דבהך גוונא בעי' לדינא דעבודתו פסולה משום יתור בגדים, אבל בלבש בגד של חול על הבגד"כ, בלאו הכי עבודתו פסולה מדין חציצה, שלא יהא על גופו בגד נוסף. אולם, היכא דלבש עוד בגד של בגדי כהונה על בגדי הכהונה, כגון שלבש שני מכנסים, בזה י"ל דלא חשיב שיש בגד נוסף על בשרו, כיון דתרווייהו בגדי כהונה הם, וחשיב כמו דתרווייהו על בשרו, והוי מעין הא דאיתא ביומא נח, א גבי מזרק בתוך מזרק דהוי שרות אחת, ומשום דתרווייהו כלי שרת, כמש"כ הרי"ט אלגזי בפ"ק דבכורות עי"ש ואכ"מ. וזהו דהשמיענו הר"מ דבהך גוונא פוסל משום פרשה דיתור בגדים, אבל בבגד של חול על הבגד"כ, בלא"ה יפסול את העבודה מדין חציצה שלא יהא על בשרו בגד נוסף. והרי חזינן דבעי' לפרשה של יתור בגדים, אף דבלא"ה שייך חילול עבודה מדין הך חציצה דעל בשרו שהוא לבוש בבגד אחר (ואפשר דמ"מ נ"מ לענין חיוב מיתה). ועי' תור"פ ותורא"ש עירובין קג, ב דאכן הקשו כן על כל יתור בגדים תיפ"ל משום חציצה עי"ש בתירוצם. עכ"פ להר"מ ניחא, דיתור בגדים פוסל בבגד נוסף של בגדי כהונה על הבגדי כהונה, ובזה אין לפסול משום דין חציצה וכמש"נ.

אמנם, לפ"ז יש להעיר על דברי הגר"ח הנ"ל, שכ' בדעת הר"מ בהל' ביאמ"ק דכלבש בגדים מקורעים על הבגדי כהונה ועבד עבודתו כשרה. ולכא' אמאי לא יפסול את עבודתו מדין חציצה שלא יהא על בשרו בגד נוסף זולת הבגדי כהונה [ואפי' נימא דמדין זה ליכא חיוב מיתה, והוי

ככל חציצה בבגד"כ, דכתב הקרן אורה בסוגיא דליכא חיוב מיתה, אמנם הא מ"מ מחלל עבודה, ואיך כ' הר"מ דעבודתו כשרה]. ונראה מוכרח להוסיף על דברי הגרי"ז, דהא דנאמר בהך דינא דחציצה שלא יהא בגד אחר על בשרו נוסף על בגדי כהונה, הוא משום דבגדי כהונה מקדשין האדם לעבוד עבודה (כלשון התוס' זבחים כד, א הנ"ל), ולרוב הראשונים בגדי כהונה הוי כלי שרת, מה"ט דמקדשין הכהן לעבוד עבודה [זולת שיטת הריטב"א בקדושין נד, דס"ל דבגד"כ ל"ה כלי שרת]. ובודאי דבגדי כהונה דמקדשין את הכהן - הקידוש הוא על כל גוף הכהן, ונמצא דכל גופו חשוב כלבוש בבגדי כהונה, דלבישת הבגדי כהונה מתייחסת לכל גופו. ונראה דלהכי הוא דחוצץ אם לבוש בבגד גע"ג אף שלא במקום בשרו, דאז הבגד"כ אינו נחשב דכל גופו לבוש בהם, כיון דאיכא על גופו בגד נוסף. אכן, כ"ז ה"ד באיכא בגד נוסף על בשרו אף שלא במקום בגדים, אבל בלבש בגד של חול או בגד"כ מקורעים על בגדי הכהונה, בזה ליכא חסרון משום הך דין חציצה, שהרי מ"מ לבישת בגדי הכהונה יכולה להתייחס על כל בשרו, ומש"ה בהך גוונא שלבש בגדי כהונה מקורעין על בגדי הכהונה הכשרים עבודתו כשרה, וניחא שפיר דברי הגר"ח שיתאימו גם ליסוד הגרי"ז.

[ויש לדון עוד דהך דין חציצה שלא יהא בגד נוסף על בשרו, לא נאמר בעבודת פרה, דמעשיה בחוץ, ובעי בגד"כ מקרא מיוחד ביומא מג, א דהכהן בכיהונו, ומשום דאין בפרה תורת עבודת קרבן ורק חטאת קריה רחמנא, אך ל"ה חטאת בעצמותה. ומש"ה נראה דהתם אין הבגדים מקדשים את כל גופו, ולא יהיה בהם הך דין חציצה, ובזה יש לבאר את דברי הר"מ בפ"ד מהל' פרה ה"ב, ראה על כך בהרחבה במאמרי בירחון האוצר גיליון י"ח מנחם אב תשע"ח, בדין חנוך כלי שרת, ואכ"מ].

אכן, מעיקר דברי הגר"ח שלא אמר את תירוצו בפשיטות דמשכח"ל דברי הר"מ דמקורעין אינו מחלל עבודה, בגוונא דלבש בבגדי כהונה כדין, ועל בשרו שלא במקום בגדים נמצא בגד מקורע, דבזה אינו מחלל עבודה, וחייב מיתה משום עבודה בניוול. ועל כרחך דבכה"ג מודה הגר"ח דמחלל עבודה מדין חציצה הנוסף, שלא יהא על בשרו שום בגד נוסף זולת בגדי הכהונה, ולהכי הוא דהוצרך לומר בד' הר"מ גוונא דהכהן לבוש מקורעים על בגדי הכהונה, דבזה ליכא חסרון מדין חציצה שלא יהא על בשרו בגד נוסף, כיון דהבגד הנוסף נמצא על בגדיו ולא על גופו, וגם אין חסרון בזה מדין יתור בגדים, דל"ה בגד נוסף של בגד"כ הכשרים, ולהכי אינו מחלל עבודה, וחייב מיתה משום עבודה בניוול, אך לענין דברי הבית הלוי בדין חציצה בין בגד לבגד ניתן ליישב כמש"כ.

שנוי מבגד של כהן הדיוט לבגד של כהן גדול

ולסיום מאמרי זה, נוסיף ספק מעניין - האם כהן גדול שלבש אבנט של כהן הדיוט דינו כמחוסר בגדים, אף שהבגד זהה אלא דשל כה"ד הוא בכלאים ושל כ"ג של בוך, וכן במגבעת ומצנפת האם יש בו שנוי להשוותו למחוסר בגדים? ראה רמב"ם כה"מ פ"ח ה"ג, ומצאתי דבשפת אמת ביומא יב הסתפק בענין, והסיק דאין זה בגד אחד ואינו יתור או חיסור בגדים, ובספר פנים יפות עה"ת בפ' תצוה כתב על הדין הנאמר בבגדי כהונה ובעשיית הכלים ועשו לי

לשמי, דבגדי כ"ג אף אותם בגדים שהיו ג"כ בכה"ד היו צריכים בשעת עשייתם לעשותם לשם קדושת ח' בגדים דכ"ג. ומבואר בדבריו חידוש בדין לשמה בעשיית הבגדים, שבגדי כה"ד ובגדי כ"ג הם ב' קדושות חלוקות, ולכן חלוקים הם בדין לשמה לשם עשייתם. וראה עוד בעניני בגדי כהונה, בספרו של אבי מורי הגאון רבי מרדכי אילן זצ"ל, תורת הקודש ח"א סימן נג. ויהי רצון שנזכה בקרוב בימינו לראות כהנים בעבודתם בבנין בית הבחירה בב"א.

